

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Sžk/42/2018
Identifikačné číslo spisu: 5012200580
Dátum vydania rozhodnutia: 28.11.2019
Meno a priezvisko: Mgr. Peter Melicher
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5012200580.4

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu : ROLSPOL, s.r.o., so sídlom v Turí, 525, IČO : 36 375 934, právne zastúpený : ŘEHÁK & TISOŇ spol. s. r. o., so sídlom v Skalici, Komenského 62/437, IČO : 47 235 349, proti žalovanému : Obec Turie, so sídlom v Turí, Hlavná 214, právne zastúpený : Advokátska kancelária JUDr. Halagan, s.r.o., so sídlom v Žiline, Framborská 253/21, IČO : 50 626 329, v konaní o žalobe opomenutého účastníka, konajúc o kasačnej sťažnosti žalobcu (sťažovateľa) proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 22. mája 2018 č. k. 20 S 78/2012-266, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Žiline z 22. mája 2018 č. k. 20 S 78/2012-266 z r u š u j e a v e c v r a c i a Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

O d ô v o d n e n i e

1. Krajský súd v Žiline (ďalej aj ako „správny súd“) uznesením z 22. mája 2018 č. k. 20 S 78/2012-266 (ďalej aj ako „napadnuté rozhodnutie“ alebo „rozhodnutie správneho súdu“) odmietol správnu žalobu opomenutého účastníka, ktorou sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovanému doručiť žalobcovi ako opomenutému účastníkovi rozhodnutie Obce Turie, Spoločný obecný úrad v Žiline, Odbor dopravy a komunálnych služieb, Referát cestnej dopravy a pozemných komunikácií zo 06. augusta 2009 č. C-18 410/2009/Mo-SP, ktorým Obec Turie, Spoločný obecný úrad v Žiline, Odbor dopravy a komunálnych služieb, Referát cestnej dopravy a pozemných komunikácií vydala stavebné povolenie pre stavbu „Realizácia námestia obce Turie“. Správny súd žalovanému priznal právo voči žalobcovi na náhradu dôvodne vynaložených trov konania.

2. Rozhodnutie správneho súdu napadol žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu riadne a včas podanou kasačnou sťažnosťou (ďalej aj ako „podaná kasačná sťažnosť“ alebo „kasačná sťažnosť žalobcu“), v ktorej sa domáhal aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „kasačný súd“) zrušil rozhodnutie správneho súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Z obsahu podanej kasačnej sťažnosti vyplýva, že žalobca napadol rozhodnutie správneho súdu podanou kasačnou sťažnosťou v celom rozsahu z dôvodu podľa ustanovenia § 440 ods. 1 písm. g) Správneho súdneho poriadku - správny súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, podľa ustanovenia § 440 ods. 1 písm. j) Správneho súdneho poriadku - správny súd podanie nezákonne odmietol a podľa ustanovenia § 440 ods.

1 písm. f) Správneho súdneho poriadku - správny súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

3. Žalobca v podanej kasačnej sťažnosti vytkol správne mu súdu pochybenie v procese vykonávaného dokazovania, ktoré malo spočívať v tom, že správny súd na pojednávaní 06. februára 2018 počas výsluchu svedka O.. O. G. vykázal jedínú konateľku žalobcu - D. T., prítomnú na pojednávaní, z pojednávacej miestnosti, čím jej odňal možnosť konať pred správnym súdom, táto nemala možnosť klásť svedkovi otázky, nepoznala obsah jeho výpovede a ani sa k nej nemohla vyjadriť, pričom správny súd práve na jeho výpovedi založil svoje právne posúdenie veci. Podľa žalobcu správny súd tiež nesprávne dospel k záveru, že žalobu opomenutého účastníka bolo potrebné odmietnuť podľa ustanovenia § 98 ods. 1 písm. e) Správneho súdneho poriadku ako podanú zjavne neoprávnenou osobou, keď o podanej žalobe opomenutého účastníka je možné rozhodnúť v merite veci len tak, že správny súd uloží povinnosť žalovanému orgánu verejnej správy doručiť opomenutému účastníkovi vo veci vydané rozhodnutie alebo tak, že žalobu zamietne. Žalobná legitimácia pre podanie žaloby opomenutého účastníka vyplýva žalobcovi z procesného práva a podľa ustanovenia § 179 ods. 1 Správneho súdneho poriadku spočíva v tvrdení žalobcu, že mu rozhodnutie žalovaného orgánu verejnej správy nebolo doručené, hoci sa s ním ako účastníkom administratívneho konania malo konať.

4. K podanej kasačnej sťažnosti sa listom z 24. októbra 2018 vyjadril žalovaný orgán verejnej správy a navrhol kasačnému súdu aby podanú kasačnú sťažnosť zamietol ako nedôvodnú.

5. Podľa ustanovenia § 462 ods. 1 Správneho súdneho poriadku ak kasačný súd po preskúmaní zistí dôvodnosť kasačnej sťažnosti, rozhodne o zrušení napadnutého rozhodnutia a podľa povahy vráti vec krajskému súdu na ďalšie konanie alebo konanie zastaví, prípadne vec postúpi orgánu, do ktorého pôsobnosti patrí.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný podľa ustanovenia § 21 písm. a) Správneho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 438 ods. 2 Správneho súdneho poriadku, po tom, čo zistil, že kasačná sťažnosť bola podaná riadne a včas (ustanovenie § 443 Správneho súdneho poriadku a ustanovenie § 444 Správneho súdneho poriadku), oprávnenou osobou na podanie kasačnej sťažnosti (ustanovenie § 442 Správneho súdneho poriadku), smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (ustanovenie § 439 Správneho súdneho poriadku), kasačná sťažnosť má predpísané náležitosti (ustanovenie § 445 ods. 1 Správneho súdneho poriadku a ustanovenie § 57 Správneho súdneho poriadku) preskúmal napadnuté rozhodnutie správneho súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v podanej kasačnej sťažnosti podľa ustanovenia § 440 Správneho súdneho poriadku, ustanovenia § 441 Správneho súdneho poriadku a ustanovenia § 453 Správneho súdneho poriadku a postupom podľa ustanovenia § 455 Správneho súdneho poriadku bez nariadenia pojednávania, po neverejnej porade senátu (ustanovenie § 137 ods. 1 Správneho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 452 ods. 1 Správneho súdneho poriadku) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

7. Predmetom konania pred kasačným súdom je rozhodnutie o podanej kasačnej sťažnosti žalobcom (sťažovateľom) proti rozhodnutiu správneho súdu, ktorým správny súd odmietol správnu žalobu opomenutého účastníka, ktorou sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovanému doručiť žalobcovi ako opomenutému účastníkovi rozhodnutie Obce Turie, Spoločný obecný úrad v Žiline, Odbor dopravy a komunálnych služieb, Referát cestnej dopravy a pozemných komunikácií zo 06. augusta 2009 č. C-18 410/2009/Mo-SP, ktorým Obec Turie, Spoločný obecný úrad v Žiline, Odbor dopravy a komunálnych služieb, Referát cestnej dopravy a pozemných komunikácií vydala stavebné povolenie pre stavbu „Realizácia námestia obce Turie“.

8. Kasačný súd sa v prvom rade musí vysporiadať s kasačnou námietkou žalobcu, že správny súd na pojednávaní 06. februára 2018 počas výsluchu svedka O.. O. G. vykázal jedínú konateľku žalobcu - D. T., prítomnú na pojednávaní, z pojednávacej miestnosti, čím jej odňal možnosť konať pred správnym súdom, táto nemala možnosť klásť svedkovi otázky, nepoznala obsah jeho výpovede a ani sa k nej nemohla vyjadriť, pričom správny súd práve na jeho výpovedi založil svoje právne posúdenie veci, čím je podľa žalobcu daný dôvod kasačnej sťažnosti podľa ustanovenia § 440 ods. 1 písm. f), keď správny súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Kasačný súd z obsahu súdneho spisu, predovšetkým zo Zápisnice o pojednávaní zo 06. februára 2018 č. k. 20 S 78/2012-230 (ďalej aj ako „predmetná zápisnica o pojednávaní“), zistil, že správny súd

uskutočnil 06. februára 2018 pojednávanie v prejednávanej veci, pričom na pojednávanie, vychádzajúc z predmetnej zápisnice o pojednávaní, sa dostavili za žalobcu konateľka žalobcu D. T. a za právneho zástupcu žalobcu Mgr. Michal Řehák, advokát. Za žalovaného sa na pojednávanie dostavil zástupca právneho zástupcu žalovaného JUDr. Ing. Ján Halagan, advokát. Na pojednávanie sa dostavil aj svedok O.. O. G.. Ďalej z obsahu predmetnej zápisnice o pojednávaní kasačný súd zistil, že správny súd po otvorení pojednávania na jeho začiatku konštatoval, že : „sa dostavili prítomní svedkovia pani T. W. O.. G., ktorí opustili pojednávacie miestnosť“. Následne správny súd oboznámil doterajší stav konania a potom do pojednávacej miestnosti vstúpil svedok O.. O. G., ktorý bol poučený ako svedok v zmysle Civilného sporového poriadku a bol vypočutý. Výsluch svedka sa skončil 11:42 hod.. Svedok po výsluchu opustil pojednávacie miestnosť. Do pojednávacej miestnosti následne vstúpila D. T., ktorú správny súd v predmetnej zápisnici označil za svedkyňu a zároveň konateľku žalobcu, ktorá za spoločnosť koná samostatne, ktorá bola poučená ako svedkyňa podľa Civilného sporového poriadku a bola vypočutá. Z predmetnej zápisnice o pojednávaní ďalej vyplýva, že Katarína Chovanová po jej výsluchu ako uvádza správny súd „neopustila pojednávacie miestnosť, pretože zastupuje žalobcu ako konateľka a ostala v pojednávacej miestnosti.“.

10. Na úvod kasačný súd konštatuje, že právnická osoba môže vykonávať hmotnoprávne či procesné úkony v konaní len prostredníctvom fyzických osôb (či iných právnických osôb a teda tiež fyzických osôb). Za žalobcu ako právnickú osobu koná jediná konateľka D. T. (podľa Výpisu z Obchodného registra Okresného súdu Žilina Oddiel : Sro, Vložka číslo : 10731/L), ktorá koná v mene obchodnej spoločnosti navonok a vyjadruje tak jej vôľu ako právnickej osoby. Právnická osoba bola v prejednávanej veci na správnom súde zastúpená advokátskym spoločenstvom ŘEHÁK & TISOŇ spol. s r. o., so sídlom v Skalici, Komenského 62/437, IČO : 47 235 349 (pozri č. 1. 32 súdneho spisu).

11. Ďalej, že Civilný sporový poriadok neobsahuje legálnu definíciu svedka. Len negatívnym vymedzením možno dospieť k záveru, že svedkom je fyzická osoba odlišná od súdu a od strán sporu, ktorú predvolal súd, aby vypovedala o skutočnostiach, ktoré majú byť predmetom dokazovania a ktoré táto osoba vníma svojimi zmyslami. Sám zákonodarca v Civilnom sporovom poriadku totiž odlišne upravuje výsluch strany sporu podľa ustanovenia § 195 Civilného sporového poriadku a výsluch svedka podľa ustanovení § 196 a nasl. Civilného sporového poriadku. V prejednávanej veci je sporným, či fyzické osoby, ktoré vytvárajú a prejavujú vôľu právnických osôb (konkrétne v prejednávanej veci jediná konateľka žalobcu - D. T.), majú pri výsluchu obdobné postavenie ako strany sporu podľa ustanovenia § 195 Civilného sporového poriadku alebo sú svedkami a ich výsluch prebieha v režime ustanovení § 196 a nasl. Civilného sporového poriadku.

12. Podľa názoru kasačného súdu fyzické osoby, ktoré vytvárajú a prejavujú vôľu právnických osôb, ktoré sú „umelými“ právnymi konštrukciami, majú pri výsluchu správnym súdom obdobné postavenie ako strany sporu podľa ustanovenia § 195 Civilného sporového poriadku. Ak preto správny súd nariadi v súdnom konaní, ktorého žalobcom je právnická osoba (spoločnosť s ručením obmedzeným), ako dôkaz výsluch štatutárneho orgánu právnickej osoby (konateľa v spoločnosti s ručením obmedzeným), musí byť táto osoba vypočutá ako strana sporu v zmysle ustanovenia § 195 Civilného sporového poriadku.

13. Správny súd preto nesprávne postupoval, ak vypočul jedinú konateľku žalobcu - D. T. ako svedka podľa ustanovení § 196 a nasl. Civilného sporového poriadku a zároveň ju aj ako svedka poučil. Na rozdiel od strany sporu je len svedok v zmysle ustanovenia § 196 ods. 2 Civilného sporového poriadku povinný dostaviť sa na predvolanie na správny súd a vypovedať ako svedok, je povinný vypovedať pravdu a nič nezamľčovať (pod hrozbou trestnoprávnych následkov) a má právo odoprieť vypoveď. Najmä okolnosť, že strana sporu nemôže byť na rozdiel od svedka za vedome nepravdivú výpoveď trestne stíhaná, je významnou pre hodnotenie vykonaných dôkazov z hľadiska ich hodnovernosti. Ak preto správny súd vypočul stranu sporu ako svedka (poučil ho na začiatku výsluchu ako svedka) vykonal tento výsluch v rozpore so zákonom a nemôže byť podkladom pre zistenie skutkového stavu správnym súdom, tak ako tomu bolo v prejednávanej veci.

14. Navyiac, vyššie uvedeným postupom, keď správny súd pred výsluchom svedka O.. O. G. v rozpore so zákonom vykázal jedinú konateľku žalobcu - D. T. z pojednávacej miestnosti, správny súd odoprel právo žalobcovi byť prítomný na výsluchu svedka O.. O. G., keď povinnosťou správneho súdu je v zmysle ustanovenia § 199 ods. 1 Civilného sporového poriadku dbať o to, aby výpoveď svedka, nie strany sporu, nebola ovplyvnená jeho prítomnosťou na pojednávaní a tiež odoprel žalobcovi právo klásť

svedkovi otázky podľa ustanovenia § 202 ods. 1 Civilného sporového poriadku. Na uvedenom nemení nič ani skutočnosť, že žalobca bol v prejednávanej veci na správnom súde zastúpený advokátskym spoločenstvom ŘEHÁK & TISOŇ spol. s. r. o., so sídlom v Skalici, Komenského 62/437, IČO : 47 235 349.

15. Uvedeným konaním správny súd porušil právo žalobcu na spravodlivý proces, čo má za následok vadu konania v zmysle ustanovenia § 440 ods. 1 písm. f) Správneho súdneho poriadku. S ohľadom na vyššie uvedené závery kasačný súd nie je nateraz oprávnený posudzovať spornú otázku z vecného hľadiska. Vecné posúdenie by bolo predčasné, kasačný súd by vec posudzoval namiesto správneho súdu a tým by účastníkov správneho súdneho konania pripravil o posúdenie merita veci správnym súdom.

16. Kasačný súd preto dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu je dôvodná v zmysle ustanovenia § 440 ods. 1 písm. f) Správneho súdneho poriadku, a preto uznesenie Krajského súdu v Žiline z 22. mája 2018 č. k. 20 S 78/2012-266 zrušil a vec mu vrátil podľa ustanovenia § 462 ods. 1 Správneho súdneho poriadku na ďalšie konanie. V ďalšom konaní bude úlohou správneho súdu postupovať pri preskúvaní rozhodnutia žalovaného orgánu verejnej správy vo vyššie naznačenom smere (ustanovenie § 469 Správneho súdneho poriadku). V novom rozhodnutí vo veci samej rozhodne správny súd aj o náhrade trov konania v konaní o kasačnej sťažnosti (ustanovenie § 467 ods. 3 Správneho súdneho poriadku).

17. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e príпустný opravný prostriedok.